

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de
 xl pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la adm-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Situația generală.

I.

Elementul românesc de pretutindeni este astăzi în mișcare. Niciodată, poate, românii n'au desfășurat mai multe energii și n'au intrat pe o linie mai largă în luptă ca acum.

Ca să începem cu frații cei mai mari, cu cei *din Regat*, ei au trecut chiar acum prin o ferebă socială, ce seamănă foarte mult cu un proces de purificare. A fost o criză, pe viață sau pe moarte și organismul națiunii s'a dovedit atât de puternic, încât a triumfat dragostea de viață și România a ajuns în pragul unei epoci de înflorire. Zadarnice au fost toate țipetele de bucurie ale adversarilor neamului nostru, cari voiau — cu ocazia recente răscoale a țărănilor — să ne prezinte ca un popor barbar dela porțile Orientului. A numi »barbarie« un asemenea moment de esces, sau de uitare de sine, e tot atât de potrivit, cum ai numi de pildă pe francezi un popor necivilizat, pentrucă tot în acest an 1907 s'au răsculat și au comis orori și tulburări din motive identice. Abia au trecut însă câteva săptămâni de-atunci și iată Regatul român în cea mai deplină liniște și activitate. În afară, România n'a pierdut nimic din însemnătatea ei politică; dinpovrivă a câștigat prin afirmarea calităților armatei sale. În lăuntru însă, ea lucrează cu zel. Guvern și corpuri legiuitoare pregătesc o serie de legi pentru îmbunătățirea soartei țărănimei și, judecând după spiritul ce dominează în majoritatea conducătoare, se poate prevedea, că soluțiile vor fi radicale, pentruca bazele viitorului politic să fie din cele mai solide. Firește că aranjarea în acest

fel a stărilor din Regat este un act de însemnătate pentru românii din celelalte provincii, cert fiind, că o Românie puternică înseamnă o întărire și aci elementelor subjugate.

Cât ne privește pe noi, românii *din Ungaria*, nu putem ascunde că am trecut prin adânci zguduirii sufletești, dar că și aceste nu pot avea alt efect decât regenerarea noastră. Vieța parlamentară ne-a priment cu desăvârșire. Adevărat că am trăit un an dintre cei mai grei din timpul din urmă. S'au ținut cuvântări amenințătoare împotriva noastră; s'au deslănțuit furiile procurorilor, grație cărora temnițele sunt mai pline de condamnați politici, ca orișicând; s'au votat și sancționat legi mai îndrăznețe și mai periculoase ca cele din trecut; am mai avut și alte decepții pornite chiar din rândurile unor rătăciți ai noștri. Dar toate aceste împreună ne-au oferit diferite ocazii de manifestare a solidarității și ne-a fost dat să observăm, că suntem cu mult mai tari — atât în apărare cât și în agresiune — de cum ne credeam noi și de cum ne credeau adversarii. În rândurile noastre a intrat o încredere mai mare în noi înșine și în dreptatea cauzei noastre, ceea ce este un câștig enorm. Și această conștiință nu se mărginește la pătura conducătoare a poporului, ea s'a sălășluit în masele cele largi ale populației dela țară și aci e câștigul.

Mișcarea fraților noștri *bucovineni* nu se poate asemăna întocmai cu a noastră. Ei sunt în avantaju față de noi cu o lege atât de liberală cum este sufragiul universal admis pentru toate poporale austriace. În schimb sunt în urma noastră prin lipsa

de organizare națională și de solidaritate. Din această cauză în ultimele alegeri n'au ieșit așa de biruitori cum trebuia în raport cu însemnătatea lor numerică și în consecință sunt, mai expuși multiplelor primejdii ce-i amenință. Dealtfel nu ne putem rosti în acest punct, până nu vom vedea la muncă pe cei puțini deputați bucovineni și nu vom cunoaște planurile lor de apărare a intereselor românești pe terenul limbei și și cel economic.

Tot mai îndepărtate de vieța politică generală a românilor sunt rămășițele *aromâne* din Macedonia. E mai mult o chestiune de sentiment, dacă trebuie amintiți și ei într'o privire generală a situației. Putem încă constata, că sunt semne de îmbunătățire și pentru soarta lor. Când hordele grecești vor fi silite să se oprească în operațiunile lor ucigăse, va intra liniște și în rîndurile tot mai reslețite a celor dela Pind. Și, firește, buna stare a lor va fi pentru toți ceilalți români, cari, deși în diferite țări, formează totuș o masă compactă, o adevărată mângăiere, fără alte iluzii politice.

Vacanța camerei. În ședința de azi și de mâine camera după toate probabilitățile își va termina »programul de muncă« din sesiunea aceasta. Măine așa dară se va încheia actuala sesiune parlamentară. Luni se va deschide o nouă sesiune, care tot atunci se va ajurna până în Octombrie, după cum se afirmă.

Un prilej pierdut. Trucul din ședința de alaltăieri a lui Kossuth, care este o sfidare neghioabă a însuș spiritului parlamentarismului, trebuie să unească glasul de protestare a tuturor

FOIȚA ORIOINALĂ A «TRIBUNEI».

Eleonora Duse în România.

De Luigi Rasi.

II.

București.

În seara de 11 Octomvrie (după călindarul iulian, al românilor 29 Septemvrie) a jucat Duse în »Dama cu camelii«. (Cunoscuta piesă a lui Alexandru Dumas fiul). Teatrul era de jumătate gol; locurile rezervate dela orchestră însă erau toate ocupate din partea artiștilor dramatici ai teatrului național. Dacă n'a putut fi considerată seara aceasta din punct de vedere material, totuș a fost de o importanță extraordinară din punct de vedere artistic. Duse a jucat cu o patimă și o abnegație neobișnuită și a ajuns efecte nouă, uimitoare. Unii îi făceau învinuiri, că schimbă cu desăvârșire, prin intruparea Margheritei Gauthier (eroina), întreagă persoana acesteia, prefăcându-o într'o ființă, care e simplitate, modestia și iubirea personificată. Drăgălășia aceasta, pe care o introduce în caracterul eroinei, este în contradicție cu demnitatea majestică a acestei femei ușoare, care e câte odată prin răceala ei lipsită de orice scrupule, care înghite averi după averi — întocmai cum ai lua un Șerbet și care, după ce a devenit iubita lui Armand, îl îmbrățează cu sălbătăcia unei tigroaice, în felul cum e Cyprienne de Prunelles în comedia lui Victorien Sărdou — aceasta era judecata unora dintre spectatori.

Dar cine a fost și cum a fost Alfonsina Plessis, modelul Margheritei Gauthier?

»Eră înaltă și foarte sveltă, cu păr negru, cu o față albă și roză; avea cap mic, ochi de forma migdalei, acoperiți, asemenea japonezelor, dar totodată vioi și cu o privire, care te străbătea, buze de un roș cireșiu și dinții cei mai frumoși de pe lume, toată 'n tot: o figurină de porțelan de Meissen. A fost una din ultimele curtezane și unica, care avusese inimă; din cauza aceasta murî în etate de 23 de ani, de oftică. Nu i lipseă nici spiritul, nici desinteresarea, a murit săracă într'o locuință aranjată luxos, pe care au pus mâna creditorii. Avea ceva aristocratic înăscut, se îmbracă cu gust, umbletul îi eră grațios, aproape elegant: eră considerată de mulțori ca damă din societatea înaltă.

Theophile Gautier i-a dedicat la moarte vre-o câteva versuri, în cari se vede cum dispăre în eter sufletelul ăsta drăgălaș, care a ajuns nemuritor cu ajutorul păcatului iubirii, cum n'au ajuns altele.

Imi vine să cred, că Duse a învățat pe din afară aceste cuvinte ale lui Dumas, cari se află în ediția completă a operelor sale (1896) — atunci, când a studiat finețele rolului ei.

Urmează o analiză interesantă a interpretării rolului, care trebuie să o dăm la o parte — cu toată părerea de rău.

»Când au părăsit românii teatrul, schimbărilor priviri mute, se întrebau cu ochii și gesturi elocvente, exprimau admirația lor, care nu se putea descrie. Părerea lor se cuprindea într'un singur cuvânt: colosal!«

»Dar să ne întoarcem la București.

După actul al treilea nu mai putea număra chemările la rampă. Lacrămile, cari îi brăzdează obrazii palizi când vorbește George Duval, sunt de o putere de comunicații vitale de necrezut... (alte observații).

În scena aceasta patetică, (când vorbește tatăl lui Armand iubitei acestuia) unde Duse vorbește încet, și întins, privind fix și plină de desnađeje înainte, cu o voce care tresare de o jale nespūsă, luptându-se cu mare greutate cu suspinurile, cari se ridică, în scena aceasta s'au amestecat de mai multe ori și semnele vădite publicului emoționat și în curând ai putut vedea în sala întunecată albeața batistelor, cari svântau lacrămile, cari curgeau din belșug.

Reprezentăția dată în București în 13 Octomvrie a fost slab cercetată. Era de prevăzut că turneul se va sfârși rău... În seara a doua am scăzut îndată prețurile, dar toate de geaba. O legiune întreagă de împrejurări nefavorabile a stricat ordinea lucrurilor. Recolta fusese slabă și, deoarece majoritatea familiilor bogate bucureștene trăiește din vânzarea cerealelor, le-a scăzut mult bunăstarea în anul acesta nenorocit, ceea ce era un motiv satisfăcător pentru mulți prietini ai teatrului, să trăiască retrași. Firește, nu-și poate permite oricare muritor de rând luxul să participe la o reprezentație a Dusei având un loc bun.

În București erau următoarele prețuri: O lojă în prosceniu 200 și 150 de lire; o lojă de rangul întâiu 100; de al doilea 60; de al treilea (galerie)

elementelor cinstite din camera ungară, cu acel al croaților împotriva căruia eră îndreptat. Îndeosebi partidul naționalist trebuia să protesteze împotriva samovolniciei ungurești. Nu s'a făcut însă. Desigur pentru că deputații naționaliști au absentat dela ședință. Este regretabil aceasta, totuși, este mai bine s'o constatăm decât să se poată explica și altfel prilejul scăpat de partid.

Afacerea de imunitate a deputatului Tuskan. În ședința de Mercuri a camerei, deputatul Tuskan, neînțelegând ungurește, și-a continuat discursul deși președintele îi retrăsese cuvântul. După propunerea vicepreședintelui Rakovszky, camera a hotărât judecarea acestei afaceri prin comisia de imunitate. În ședința de ieri a comisiei Tuskan a declarat că și-a continuat cuvântarea neștiind că președintele i-a retras cuvântul. Comisia i-a impus condiția ca să ceară președintelui scuze în fața camerei. Tuskan a răspuns că, plecând azi la Agram, el va adresa președintelui o scrisoare cerându-i scuze. Cu declarația aceasta incidentul s'a închis.

Coaliția osândindu-se singură.

Prin lovitură parlamentară de alaltăieri coaliția s'a osândit singură. Ea nu și-a osândit numai tot trecutul ci și viitorul. În trecut ea s'a ridicat și s'a sprijinit pe demagogie în popor iar în parlament prin scandaluri și prin tactica obstrucționistă. Nicăiri în Europa, obstrucția nu a fost dusă la o desăvârșire mai mare ca tocmai în Ungaria și tocmai de către ei, zdrobitorii obstrucției croate, majoritatea de azi.

Ei au fost marii apărători ai drepturilor minorității și ai libertății cuvântului până la extrem, ei au perfecționat arta de a fură și prăda timpul prin cuvântări fără capăt și fără rost. Iar acum, în fața obstrucției croate tot ei strigau la abuz de libertatea cuvântului și la tirănia minorității.

Ei înfieraseră și răsturnaseră pe Tisza și regimul liberal pentru o ilegalitate și vio-

lare a parlamentarismului spre a dripă hidra obstrucționismului și tot ei aleargă la aceleași arme împotriva aceleiași tactice.

Dar este o deosebire mare între violarea parlamentarismului à la Tisza și à la Kossuth.

Tisza a violat litera legii pentru a salva spiritul lui. Dimpotrivă Kossuth a violat în chip brutal spiritul constituției păzind *forma, textul* ei.

Amândoi au săvârșit, neîndoios, o violare gravă a constituției, dar este ușor de văzut care din cele două violări este mai gravă.

Ilegalitatea lui Tisza a fost ca o tăietură, o rană făcută cu cuțitul spre a depărta un abces primejdios de pe trupul constituției; o operație care pe prețul câtorva picături de sânge a voit să mântuiască sănătatea pacientului. Lovitura dată constituției de Kossuth este însă cu mult mai gravă. El a operat fără a vărsa o picătură de sânge, rețeta lui nu prescrie un leac extern ci intern, dar acest leac este o otravă care ucide tot regimul reprezentativ.

În chipul urmat de Kossuth, orice lege, orice ilegalitate, orice abuz se va putea vota cu ajutorul unei majorități docile și slugarnice. (Și care guvern nu a avut la noi, afară de Fejérváry, astfel de majorități?). Nu-și dau seamă domniile coaliționiste că în felul acesta oricând o majoritate vândută, aleasă cu forța armată și prin corupțiune, cum s'au ales toți deputații unguri printre români, va putea hotărî până și abrogarea constituției, va putea părăsi cele mai mari și sfinte drepturi ale poporului.

Dar, zic șefii coaliției, obstrucția noastră a fost justificată, căci era populară, a avut simpatiile întregii opinii publice.

Dar oare croșii nu au avut simpatiile întregului popor croat?

Argumentarea asta ni-e bine venită, căci cu chipul acesta ei ne recunosc și nouă celorlalte popoare dreptul de a face oricând obstrucție, dacă ea va fi cerută de opinia publică a poporului respectiv. Când noi românii vom avea 40—50—60 de repre-

20 de lire. Un fotoliu în parchet 30, 20 și 15 lire. Scaune numerotate, pe galerie 5, ne-numerotate 2 lire. Pentru niște oameni, cări au îndurat o recoltă slabă, nu era de loc ieftin — mi-se pare. Dacă mai adaugi pe lângă asta și moartea directorului »Teatrului Național«, în care jucam, apoi moartea prințului Ohica, a unei persoane din aristocrație, boala micului prințisor, de a cărui viață tremurăm țara întreagă — veți înțelege — că a trebuit să decurgă întreagă sesiunea nu tocmai scurtă a teatrului atât de nefavorabil, ceace s'a și întâmplat.

Duse era indispusă vădit din cauza aceasta, nu atât din pricina finanțelor, ci mai mult din cauza impresiilor triste, cari se succedau.

Hotelul Continental, unde locuim, se află vis-à-vis de teatru... Nu puteam să apară la feastră, fără ca să nu-i fluture pe dinaintea ochilor steagul cernit!... Tot ce ar fi fost pe timpul bunăstării patriarhale frumos, vesel, poetic, interesant, luă în zilele acelea o înfățișare tristă și grotescă... Oamenii aceștia cu pantalonii de pânză albă, lipiți de trup, cu cămăși scurte, albe, în crețe, cari formează prelungirea unui zăbun, cum îl poartă la noi țărani, pe cap cu pălării pleoștite și purtate; stratele astea strănte de ghetto cu ghirlandele în tot felul de culori, cu firmele lor, cu mărfuri de tot soiul, de porturi naționale, de sticle de câmp cu lemnul colorat, (ploști) cu rocuri, veste, corsaje cu lucruri de mână aurite și argintate, printre aceste haine moderne purtate; blănării de tot felul, cari zac grămădite pe afară; strigătul ăsta, chinul ăsta supărăcios, râsul în gura mare, murdăriile grețoase!

Și ceva mai departe târgul acela îngrozitor cu carnea de miel în cantități mari, cari sunt înșuse pe bănci pline de murdărie, blocurile enorme de sare, bucătăriile volante lângă latrine, cari răspândesc un miros groaznic; strigătul acela femeiesc al birjarilor eunuhi: veștile pe cari le auziam despre anumite case, unde te măriți astăzi, ca să te desparți mâine, unde datoriile sau fapte și mai periculoase (!) aduc luxul, veștile despre unele oteluri, unde se întâmplă corupția cea mai josnică, o lume după păcatul cel dintâiu și înainte de mântuire, toate acestea ne legau beregata și ne aduceau o indispoziție, pe care nu o puteam risipi nici palatele pompoase, ca judecătoria sau posta cea nouă, cari sunt poate cam neproporționate în relație cu importanța orașului, nici grădinile bogate cu aleele de arbori giganți, pline de umbră, cari ieșeau la iveală fantastic pe un cer strălucitor, de un vânăt închis, nici strada (?) grandioasă, fără de sfârșit, a șoselei Chiseleff, unde-ți atrag atenția trăsurile bogățiilor (mai elegante, decât am văzut vre-odată pe promenările orașelor celor mai mari europene) după sistemul rusesc, cu niște armăsari maiestosi cu coame undulate, cu cozi stufoase și cu birjarul nu mai puțin maiestos în costum simplu, național, nu o puteam uită încă în urma apusurilor de soare focoase, de o frumusețe cuceritoare.

Nici un alt oraș al lumii nu cred să împreune astăzi un contrast mai izbitor de necultură și de rafinerie, de spirit oriental și francez, de bogăție și de mizerie, de neglijență și de eleganță de strălucire și de lipsă, ca Bucureștiul.

Trad. de H. P. P.

zentanți în cameră — câți ni-se cuvîn după numărul nostru — noi oricând vom putea împiedeca o lege jignitoare nouă. Și aceasta este într'adevăr bine să fie așa.

Nu noi vom putea fi învinuiți că paralizăm activitatea parlamentului, ci guvernul care va aduce astfel de proiecte.

Iată că și prin argumentarea asta coaliția și stăpânitorii noștri se osândesc singuri, dându-ne arma cu care o vom combată și nimici.

Din Bucovina.

Noul rector al Universității din Cernăuți.

Eruditul profesor dela facultatea teologică din Cernăuți, dl. dr. Vasile Găina a fost ales în 26 Iunie a. c. rector al Universității de acolo. Acei cari cunoșteau pe dl. Găina atât personal cât și după scrierile sale, cari sunt de o valoare deosebită, primim această veste cu bucurie. Și cum să nu ne bucurăm de momentele senine, ce strălucesc din când în când prin negreața plumburie a zilelor grele, ce le trăiesc frații noștri din Bucovina.

Postul onorific de rector al Universității este înconjurat de aureola venerațiunii și stimei deosebite nu numai din partea acelor elemente cari o constituiesc, ci și de toți cari au pricepere pentru știință.

Rectorul magnific al Universității din Cernăuți în urma poziției sale, e chemat și în sfatul țării, spre a făuri viitorul politic al locuitorilor din Bucovina. Și știm cu toții că sfatul țării și în general viața politică din Bucovina are lipsă de bărbați adevărați și cunoscători ai durerilor și dorințelor poporului român din grădina științei Stefan.

Iată deci motivele, cari contribue la mărirea bucuriei noastre în momentul, când putem saluta alegerea dlui Găina de rector magnific. Munca desinteresată, ce a depus-o d-sa în ogorul națiunii și bisericii sale, ne este cheazăie vie despre folosul ce-l poate aduce d-sa în noul post pentru neamul său oropsit din acea țărișoară.

Pentru cei cari nu-l cunosc și ar dori să-l cunoască și pentru toți cari au datorință să-l cunoască pe dl. Găina, comunic cu câteva cuvinte biografia sa.

S'a născut în comuna Măzănăești, districtul Gurahumor în 1868 din părinți economi. Studiile gimnaziale le-a urmat la gimnaziul din Suceava. Trecu apoi în toamna anului 1887 la facultatea teologică din Cernăuți. În Iulie 1903 e promovat *sub auspiciis imperatoris* de doctor în sf. teologie.

Trei ani și-a continuat apoi studiile de dogmatică la universitățile din Viena, Berlin, Bonn, Athena, călătorind prin Germania, Belgia, Holanda, Anglia, Italia, România, Ungaria, Grecia și Turcia.

Se abilitază, în 1896 la facultatea teologică din Cernăuți, iar în 1898 se hirotonește. În 1899 e numit profesor extraordinar din dogmatică și filozofia creștină, iar anul 1904 îi aduce și denumirea de profesor ordinar.

Lucrările sale, cari i-au deschis porțile facultății din Cernăuți și cari i-au câștigat un loc de frunte între teologii ortodocși sunt următoarele:

1. Un »Discurs de inaugurare la începerea prelegerilor din teologia dogmatică«. (Candela 1896 a XV.)
2. Theorie der Offenbarung, (Czernovitz 1898.)
3. Teoria revelațiunii (Cernăuți 1899).
4. Universalitatea, ființa și originea religiunii. (Cernăuți 1899).
5. Argumentul cosmologic și fizico-teologic sau teleologic pentru existența lui Dumnezeu, cu o introducere despre argumentele pentru existența lui Dumnezeu în genere, (Cernăuți 1901.)
6. Budhizmul și creștinismul, (Cernăuți 1906) și în fine
7. Admisibilitatea căsătoriei a doua a preoților din punct de vedere dogmatic, canonic și practic (Cernăuți 1907).

Pe lângă aceste lucrări d-sa mai are în manuscris, manualul din »Teologia fundamentală sau Apologetică«, ce-l propune ascultătorilor săi, precum și recenzii și articole de critică tipărite în »Candela« și alte reviste.

Increderea ce o are înaintea conaționalilor săi, l-a făcut vice-președinte al »Societății pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina«, precum și membru onor și emeritat al societăților academice »Junimea«, »Academia Ortodoxă« și a altor societăți culturale. C. Frasin.

Afacerea croată.

Am amintit ieri, că deputații croați în urma trucului guvernului au cetit o declarație în cameră, apoi au părăsit ostentativ sala de ședințe, urmași de observările ironisitoare din partea ungarilor. Cu aceasta lupta croaților în Budapesta s'a terminat, spre a începe, fără îndoială mai vajnică și inversunată, acasă în Croația, unde-i vor da de furcă trădătorului Rakodczay, care s'a făcut unealta guvernului unguresc.

Declarația.

Declarația cetită de croați este următoarea :

Prin prezentarea proiectului despre pragmatica de serviciu, guvernul a cerut dela dieta comună ca în privința limbei de serviciu să treacă peste marginile sale de competență, să știrbească legea fundamentală constituțională, transacția și prin aceasta să violeze nu numai constituția comună, ci însăși constituția Ungariei.

De aceea am ținut, că nouă deputații trimiși de regalul croat, membri ai dietei comune, ne incumbă o sfântă datorie, să uzăm de toate mijloacele pe cari ni-le îngăduie constituția și regulamentul camerei, spre a zădărnici, aceasta intenție a guvernului și a împiedeca ilegalitatea, care pentru patria noastră poate fi de cele mai grave urmări și și pentru Ungaria chiar fatală.

Drept răspuns la acțiunea noastră legală și parlamentară, majoritatea camerei și președinția ei a împiedecat activitatea noastră în toate privințele, ni s'a retras cuvântul chiar și în cazuri când nici un motiv legal nu îndreptățește măsura aceasta. Guvernul ne-a răspuns prin proiectul dlui ministru de comerț, făcând o lovitură parlamentară care eludează orice funcțiune legiuitoare a acestei camere.

La articolul 1 care este singurul articol al acestei legi, s'au înădit toate dispozițiile articolului 5. În felul acesta se insinuă camerei de a adopta o dispoziție care violează legea fundamentală a constituției, fără a fi intrat măcar în discuția acestei legi.

Din amendamentul dlui ministru reiese în chip învederat, că proiectul întreg nu a fost prezentat în interesul căilor ferate, ci numai în scop de a înscrie în lege limba maghiară oficială pentru căile ferate din Croația, lucru pe care îl socotim cea mai flagrantă violare a drepturilor patriei noastre.

Amendamentul acesta se împotrivesc noțiunilor elementare ale constituționalismului. Scopul lui este de a reglementa prin ordonanțe o chestiune care după proiectul primitiv al guvernului ar fi trebuit să se reglementeze pe cale legislativă. Lupta noastră împotriva acestor ilegalități s'a făcut cu neputință.

Nu mai suntem dispuși de a consfinți prin conlucrarea noastră acest procedeu care eludează regulamentul, batjocorește parlamentarismul și face constituția iluzorie.

Pentru aceea nouă reprezentanților delegați de către camera croată nu ne rămâne decât, în caz de adoptare a amendamentului, să referăm acelor cari ne-au încredințat, camerei croate, despre cele petrecute. Îndeplinirea datoriei noastre de deputați și atitudinea noastră atârnă de hotărîrea camerei croate.

Demonstrații antimaghiare în Agram.

Ieri seara studenții croați din Agram au continuat demonstrațiile în contra ungarilor. O mulțime de câteva mii s'a adunat demonstrând înaintea edificiilor publice ungare și cântând cântece patriotice croate a spart peste 300 de geamuri. Demonstrații s'au împrăștiat numai când a intervenit poliția.

Boicotarea banului.

Supilo a spus ieri în culuarele camerei, că banul Rokodczay a fost *exclus din clubul național croat* la propunerea lui Tomasich, fostul ban sub guvernul Kluen-Héderváry. Nimic nu arată ostilitatea opiniei publice croate contra banului, decât această boicotare socială a lui. Dacă chiar aderenții lui Tomasich îi sunt așa de ostili, cu cât mai neîndestulii trebuie să fie adevărații patrioți? Se vorbește, că Tomasich a trecut dela religia catolică la cea greco-orientală și se crede din faptul acesta, că Tomasich voiește să câștige pe sârbi și să deschidă, sprijinit de ei, o vie acțiune.

Scrisori din Budapesta.

I.

Cazul Vaida.

Comisia de imunitate nu a adus încă nici o hotărîre în afacerea violării imunității deputatului Vaida. Ciudată jurisdicție aceasta a comisiilor de imunitate!

Nu înțeleg hotărîrile în *merit* ale acestei comisii. Este un lucru evident și știut de toată lumea, că ele nu s'au pus în slujba dreptății, ci a justiției de partid. Dar orice for judecătorească are precauțiunea de-a păzi măcar formele și aparențele dreptății, de-a nu arunca masca obiectivității rigide și nepărtinitoare. Pentru comisia asta însă nu există nici măcar acest scrupul. Vă aduceți bine aminte de cazul recent al deputatului croat Potocineac. În fața nedreptăților revoltătoare ale președintelui, când i-se retrase cuvântul, el nu se putu înfrâna de-a ridica furios pumnul amenințând către președinte. Ședința fu imediat suspendată și după o jumătate de ceas Potocineac eră gata judecat și condamnat.

În cazul Vaida graba aceasta nu eră indicată prin nici un interes coaliționist. Deși o violare mai flagrantă a imunității nu se poate închipui, comisia lucră cu încetineala birocratică obișnuită la toate organele publice ungurești.

Dar ce va hotărî comisia?

Firește, nu se poate răspunde decât cu presupuneri. »A Nap« spunea mai dăunăzi că hotărîrea comisiei va fi negativă, și violarea imunității nu va fi constatată. Socot că o astfel de hotărîre va fi poate și mai favorabilă cauzei noastre decât una afirmativă. În străinătate, ea va contribui să informeze lumea despre Ungaria, iar în sinul coaliției, ea va produce încurcături. Căci ea ar fi desmintirea pe față, a declarațiilor făcute de Andrássy în afacerea aceasta și l-ar pune pe el în opoziție cu cei mai mulți deputați kossuthiști.

Când se va înfățișa Vaida în cameră? Ce are de gând să facă partidul pentru a-l apăra de nouă insulte? Toate atârnă în mare parte de hotărîrea comisiei de imunitate.

Aici părerile diferă. Unii vor să uzeze de dispoziția regulamentului camerei care orânduiește ca nici un deputat să nu lipsească fără concediu mai mult de două săptămâni dela ședințe. După ei ar trebui provocată o hotărîre în cameră prin care Vaida să fie nevoit să se prezinte în cameră. În cazul acesta Vaida ar putea să ceară președintelui camerei garanția, că nu se vor mai repeta scenele din trecut și că el nu va mai fi împiedecat de a-și exercita dreptul de legiuitor.

Alții, și mi-se pare că aceștia formează majoritatea, vor represii mai energice.

— Trebuie să răspundem forței brutale tot cu forța brutală. Vaida să-și facă apariția în cameră și dacă va fi atacat, atunci deputații unguri vor trebui atacați și ei, în cameră, sau dacă nu pe stradă. Represalia aceasta nu s'ar putea pune în practică decât numai cu ajutorul socialiștilor, stăpânii străzilor în capitală.

Acestea însă sunt numai păreri și propuneri și nu vre-o hotărîre luată de club.

În scrisoarea următoare vă voi împărtăși câteva despre Budapesta românească, despre colonia și studențimea românească de aici.

Din străinătate.

Conflictul dintre America și Japonia. Ziarului »Morning Post« i-se comunică din Washington, că guvernul Statelor-Unite a dispus trecerea în Oceanul Pacific a mai multor bastimente de războiu din flota americană, care se află actualmente în apele Oceanului-Atlantic.

Pe de altă parte se anunță din Tokio că pericolul unui războiu între Statele-Unite și Japonia a atins punctul culminant. Totuș — după-cum se anunță din Germania — împăratul Wilhelm II își dă silințe să se evite izbucnirea unui războiu.

Italia.

Centenarul nașterii lui Garibaldi. Centenarul nașterii lui Garibaldi a fost serbat cu multe festivități ca o sărbătoare națională și înscrisă în legi în toată Italia. Roma a fost pavoazată. Pretutindeni statutele eroului național au fost împodobite cu flori. În Roma comitetul parlamentar a organizat o serbare la care a luat parte și regele Vittorio Emmanuele.

În ședința camerei, președintele Marconi a rostit o frumoasă cuvântare comemorativă. Primul ministru Giditi, mulțumindu-i, roagă camera să voteze, în semn de recunoștință proiectul de lege în favoarea veteranilor luptelor naționale. Proiectul se votează cu 250 contra 6 de voturi.

Rusia.

Un nou partid politic în Rusia. Se anunță din Moscva, că fostul ministru din cabinetul Witte, Michael Feodorow, actualmente editorul ziarului liberal »Slovo« din Peterburg, și care se află la Moscva, cu prilejul congresului zemstvoudilor, se ocupă cu stăruință cu organizarea unui nou partid compus din elemente constituționale moderate. Programul acestui partid care se va numi »partidul politicii reale«, e aproape identic cu acel al partidului cadeților. Totuș el diferă de aceasta în două puncte esențiale: în chestiunea poloneză și în cea agrară.

Feodorow vrea să acorde Poloniei o largă administrație independentă, însă nu și autonomie, și e adversar al împărțirii imperiului în 20 de departamente. El proiectează să impuie pe marii proprietari cu un așa de urcat impozit progresiv pe pământ, încât aceștia să fie nevoiți a înfrâna moșiile lor în cea mai mare parte la țărani. E vorba ca mai mulți cadeți din dreapta și octombriști, să între în noul partid.

Portugalia.

Turburările din Portugalia. Ziarului »Standard« i-se comunică din Madrid; Poliția din Lisabona a operat peste 409 de arestări.

O sută din cei arestați au fost puși apoi în libertate.

Azi s'a interzis apariția a două ziare. Lucrătorii tipografici rămași fără lucru sunt hotărâți a organiza un meeting de protestare.

»El Liberal«, protestează în contra măsurilor luate de guvernul spaniol, care după

dorința guvernului portugez a expulzat din Badaios pe ziaristul Berges. Expulzatul s'a refugiat la Sevilla dar va fi probabil silit să părăsească țara.

— Ziarului »Central New« i-se telegrafiază:

La granița Portugaliei au avut loc grave turburări și ciocniri sângeroase în orașele Braga, Vila Real și Viana del Cartel. Mulțimea a demonstrat strigând »Jos tiranii!« și a atacat armata care a făcut uz de arme.

Sunt mai bine de 100 de morți iar numărul răniților trece de 600.

Numărul exact al morților n'a putut fi stabilit deoarece s'a îngropat în timpul nopții toate cadavrele într'o groapă comună.

Indiile.

Situația generală. Un ziarist care a vizitat Indiile spune că situația generală în India este critică. Nemulțumirea este mare cu deosebire în Bengalia. Europeanii din celelalte părți ale Indiilor și cei de acasă nici nu bănuiesc cât de critică este situația. Toți europenii sunt de acord că o campanie sistematică de răsvărire pornită din Calcutta a produs stările de azi.

AVIZ!

Implinindu-se semestrul, sunt rugați toți abonemenții să binevoiască a trimite prețul abonamentului pe jumătatea de an ce vine ori pe cuartal.

Nu mai puțin sunt rugați restanțierii să binevoiască a-și achita ce datorează.

Abonamentul pe un an 24 Cor.
" pe 1/2 an 12 Cor.
" pe trei luni 6 Cor.

Se plătește anticipativ!

ADMINISTRAȚIA.

Chestiunea naționalităților din Ungaria.

Ziarul »Deutsches Volksblatt« din Viena, publică sub titlul de sus în numărul dela 2 Iulie, un articol foarte interesant despre situația parlamentară din Ungaria și arată munca uriașă ce o desvoltă maghiarii, pentru a »informa« străinătatea. Intre altele spune:

»După ce deputații naționaliști s'au constituit în club, partidele maghiare au refuzat să ia cunoștințe despre constituirea lui. Mai târziu, ministrul președinte Wekerle a declarat în cameră că nu poate să recunoască naționalitățile ca partid, fiindcă nu cunoaște programul lor politic. Deputatul Polit a fost nevoit să-i aducă aminte că el, în calitate de ministru-președinte nu cunoaște lucruri pe cari le cunoaște Europa întreagă.

Maghiarii au desvoltat o activitate febrilă în străinătate, mai ales în Franța și Anglia, pentru a-și redobândi renumele unui popor iubitor de libertate. În Paris au un agent, un domn cu numele Ca..., acesta plătește cu bani gata toate articolele simpatice pentru Ungaria. Și noul birou de presă de sub șefia lui Abrányi cheltuiește sume enorme cu »informarea preciză a străinătății«.

»Nici contele Apponyi nu e mai isteț în matrapazlăcurile sale politice. Așa spre pildă, îi place mult să facă politică externă cu consulatele străine din Budapesta, cărora le trimite traducerea franceză a discursurilor sale, în număr mare de exemplare pentru a fi distribuite. Într'un discurs afirmase că: »în țara aceasta maghiarii trebuie să stăpânească peste toate celelalte popoare«. Deputatul român Maniu, i-a dat însă lecția cuvenită.

Și Apponyi a venit cu un al doilea discurs în care își contrazice. Acest discurs l-a trimis, în traducere franceză, tuturor consulatelor și ziari-

știlor străini, cari — neprimind și discursul dinlăun — erau în clar că Apponyi ascunde ceva.

Trecând la »cazul Vaida«, autorul articolului zice:

»Un caz de amenințare personală din partea patrioților maghiari ofenzători în camera deputaților din Pesta am întâlnit deja mai înainte. Așa a fost amenințat cu insulte faptice de către parlamentarismii maghiari deputatul naționalist sârbesc Liuba Pavlovici din cauza că la o stațiune a căii ferate a dojenit pe un tânăr șovinist maghiar năvalnic. Pavlovici, care de altfel era atlet la proxima ședință a camerei venise înarmat cu un revolver, declarând că va impușcă în dată pe oricine, care ar îndrăzni să se apropie de dânsul. Nime nu s'a atins de el, iară gureșii maghiari s'au grăbit să dea uitării întreg incidentul. Că acești domni au mare respect de revolver, aceasta o știu și actualii deputați români. Ei însă nu voiesc să ofere maghiarilor un pretext pentru exploatarea gândirilor lor (ale maghiarilor) ascunde, căci dintre naționaliști nime nu este apiecat a crede, că printr'înșii (din maghiari) izbucnește chiar sentimentul național ofensat. Toate acestea sunt numai fățărnicie pentru a și realiza un anumit scop politic clandestin. Întâiu deputatul Vaida n'a prezentat poezia incriminată ca o părere a sa, ci ca un rol al șovinismului național, produs de spiritul de intoleranță maghiară, osândind întreaga politică maghiară care duce la asemenea rezultate.

Când în Paris s'a aflat furia maghiarilor produsă în urma cetirei acestei poezii, cercurile parlamentare de acolo au rămas uimite, căci doară citatele nici odată nu i-se pot imputa oratorului. În legătură cu acest caz s'a amintit atitudinea lui Golovin față de citatul lui Alexinski, deși aci Alexinski a aprobat cele cuprinse în citat, iar lumea s'a mirat, că duma rusească admite o libertate mai mare a cuvântului decât parlamentul ungar. Dacă se întâmplă ca un orator să spună chiar ceva incorect, o simplă scuză ajunge în orice parlament din Europa pentru a tranșa chestia. În parlamentul din Budapesta însă oamenii nu s'au îndestulit numai cu atâta, ci au încheiat incidentul cu reprobare protocolară la adresa lui Vaida, dar incidentul s'a încheiat. Acum însă domniile lor se ridică împotriva propriei lor acțiuni. Mai comic în întreaga afacere este faptul, că s'a declarat în cameră, că versurile n'ar fi fost celite în ședință, din care cauză ele au fost scoase și din raportul ședinței camerei, ci că deputatul Vaida s'ar fi făcut vinovat de contrabandarea poeziilor, așa că despre o pretinsă »vătămare« a națiunii maghiare nici vorbă nu poate fi.

După toate astea nu putem să nu considerăm indignarea națională din parlamentul din Pesta decât ca o comedie prost inscenată. Domniile din coaliție se tem adecă prea tare de sufragiul universal și de împăcarea națională, care ar urma pe baza aceasta să se facă între poporul maghiar și masele naționalităților.

Dacă însă această împăcare va urma, dacă poporul maghiar va fi obosit de multe asmuțări împotriva naționalităților, atunci s'a isprăvit nu numai cu șovinismul maghiar, ci și cu domnia de clase a aristocrației maghiare precum și cu capitalismul jidovesc. Domniile lor vād bine, că această domnie de clase numai atâta vreme se poate menține, câtă vreme există o domnie a rasei maghiare, și viceversa domnia aceasta de clase este izvorul principal al ideii domniei rasei maghiare. Cade una, cade și cealaltă, de aceea se țin în desperarea lor atât de strâns una de alta. Acum însă se arată destul de pronunțat simptomele unei împăcări a poporului maghiar cu naționalitățile. Mai ales deputatul Vaida a câștigat mari simpatii înaintea poporului maghiar în urma principiilor sale economice și de libertate a popoarelor. Cercuri maghiare îl invită să țină conferințe despre chestiile dela ordinea zilei, iar din Seghedin, cerul electoral al lui Bánffy a primit o adresă de felicitare din partea mai multor sute de impiegați dela tren pentru discursul rostit în cameră în favorul lor.

Pentru coaliție a fost timpul suprem să timbreze pe acest deputat în fața maselor maghiare ca pe un maghiarofag. Poporul trebuia prin astfel de scene din nou asmuțit împotriva naționalităților. Jocul prima oară prin cererea ședinței secrete li-a fost cam stricat, căci astfel s'a găsit o formă a rezolvirii incidentului. De aceea a zis Justh, care și el a fost unul dintre conspiratori: »Intreg planul este stricat!« Intr'aceea contele

Batthyányi caută să câștige sub protectoratul său pe muncitorii dela tren, făcând pe prietenul acestora în speranța de a-i trage sub jugul actualei domnii de clase.

Revista ziarelor.

»Pester Lloyd« deși combate pe croați, critică însă aspru coaliția pentru lovitura ei de Miercuri.

Focul obstrucției, croate, se stinge pâlbind... Arătând felul cum ea a fost curmată, ziarul spune următoarele:

Voeste guvernul să considere aceasta ca un succes? Paragraful monstruos ca un mamut de fapt nu înseamnă gloria guvernului, căci el este o dovadă grotescă de lipsa acelei prevederi, care este un atribut indispensabil al artei de guvernare.

Intre noi fie zis, toate mirodeniile Arabiei nu sunt în stare să alunge mirosul greu al retragei, pe care guvernării noastre atât de geniali o aranjaseră. Dar asta impoartă puțin. Dacă miniștrii interesați în afacere, sunt mulțumiți cu acest sfârșit, atunci adversarii lor de sigur n'au motiv să nu fie mulțumiți. Camera însă nu va fi dispusă să se bucure de victoria sa, căci adevărul este că superba-i convingere despre puterea sa a îndurat o grea lovitură. Dacă patruzeci de deputați, deaitcum fără rădăcini în camera ungară, sunt capabili să dea piept cu voința unitară a unei majorități uriașe, cu toate că președinții n'au prea ales mijloacele înfrânării parlamentare, nu se mai poate tăgădui, că principiul majorității în camera ungurească stă foarte prost.

»Cazul Pernerstorfer«.

Int'r'adevăr Pernerstorfer nu are ce căuta în politica ungurească. (Am arătat că suntem de părerea contrară. — Red. »Trib.«) Dacă el, invitat fiind de socialiștii noștri, totuș se amestecă într'ansa, socialiștii se pot scuză zicând că socialismul în principiu este internațional. Dar când politicianii unguvi azi la cârmă și stăpânire, l-au chemat ca aliat pe Klofac, pe Supilo un austriac din Dalmația și pe clienții din Viena ai baronesei Schönberger, și când coaliția făcea politică aducând în masse pe patrioții cehi: avut-au ei atunci măcar aceeaș scuză când își adunau »le-giunea străină« pentru campania lor politică?

(»Az Ujság«).

Contele Nigra despre moartea prințului de coroană Rudolf.

Răposatul conte Nigra, care vreme îndelungată a fost ambasadorul Italiei la curtea din Viena, comunicase acum câțiva ani unui prieten următoarele amănunte despre moartea prințului Rudolf cari acum se publică în »Coriere dela Sera«:

Contele Nigra văzuse pe prințul mort și spunea că eră cu neputință ca rana prințului să se fi produs prin sinucidere.

— Va să zică el a fost omorît? întrebă interlocutorul pe Nigra.

— Da, a fost omorît. A doua zi după nenorocire, sosisem la Meyerling unde eră împăratul. Prințul eră întins pe un pat și aveă capul legat cu o legătură lată albă. Servitorul mă condusesse până la mort și văzându-i nedumerirea, desfăcū legătura. Sub ea se văzū o mare gaură în țeastă, încât puteai să bagi pumnul pe ea.

Probabil capul i-a fost zdrobit cu un ciomag sau alt obiect greu. Părul, creerii și bucatele de os erau amestecate într'o masă. Rana eră în dosul urechii, pe ceafă, încât eră cu neputință ca prințul însuș s'o fi produs. Te-asigur, zise contele, că a fost vorba de un omor, nu de sinucidere. Curând după aceea sosi bătrânul monarh. El izbucni în lacrimi și eu îl susțineam cu brațul.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Iulie n. 1907.

— **Consistor plenar.** Ieri s'a ținut consistorul plenar, sub prezidiul P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp. Consistorul a rezolvit mai multe afaceri curente. Intralele:

A promulgat concluzele sinodului eparhial din ședințele sinodului trecut.

A delegat, pentru alegerea de protopresbiter în tractul Buteni, de comisar consistorial, pe dl Ioan Georgia, protopopul Boroșineului.

S'au luat apoi măsuri pentru îndeplinirea catedrelor la institutul pedagogic aradan. Cei cari ocupă noile posturi au 1. a obține calificația dela o comisie examinătoare a statului, 2. a corespunde calificației statutorite de Statutul-Organic în § 122, punct 10. Sunt patru catedre de ocupat: de limba maghiară și istorie, de limbile română și germană, de științele naturale, matematică și fizică.

— **Parastas pentru dr. G. Popa.** Ieri în 4 Iulie, s'au împlinit zece ani dela moartea regretatului dr. Gheorghe Popa, fost referent al senatului școlar în consistorul din Arad. Din acest incident s'a inițiat din partea alor câțiva particulari, ținerea unui parastas, care s'a și oficiat prin păr. G. Bodea, Tr. Vașian, V. Olariu și diaconul C. Lazar, ieri, Joi, la 8^{1/2} a. m., în catedrala din loc, pentru odihna sufletului neuitatului bărbat de școală și luminat cărturar al neamului românesc.

— **Logodnă între artiști.** Joi în 21 Iunie c. s'a sărbătorit la București logodna cunoscutului scriitor și artist dramatic Zaharie Bârsan cu apreciată artistă d-șoara Olimpia Brașovean. Au luat parte la această frumoasă sărbătoare un șir de amici de-ai poetului, scriitorii și artiștii din Capitala României. — Urăm și noi amicului nostru multă fericire și succes, încununat cu flori, în cariera de artist, atât de spinoasă și de grea pentru raporturile noastre.

— **Hymen.** Dl dr. Coriolan Steer, avocat în Tășnad în 30 Iunie a. c. s'a fidațat cu d-șoara Elena Papp, fiica directorului de finanțe Nicolae Papp din Oradea Mare.

Sincerii noastre felicitări!

— **Țarul Nicolae al Rusiei** — după cum se telegrafiază din Petersburg, va pleca în săptămâna aceasta cu familia, în apele finlandeze, unde va petrece o lună. Țarul va călători pe jactul »Standard«, care va fi însoțit de două torpiloare.

— **Adunare socialistă cu vărsare de sânge.** Partidul social-democrat din Seghedin a ținut ieri d. a. la 6 o adunare populară înaintea primăriei. Adunarea a fost bine cercetată; erau peste 3000 de oameni. După adunare mulțimea a demonstrat înaintea casei deputatului coaliționist Becsey Károly, pe piața Széchenyi și a spart, strigând injurii la adresa coaliției, ferestrele deputatului. Intervenind poliția cu putere armată s'a încins o luptă între demonstranți și poliție, care a folosit sabia. Sunt peste patruzeci de răniți; au fost arestate 20 de persoane.

— **Răsboiul japonezo-american.** Ziarul »Sun« publică un articol foarte interesant referitor la atitudinea ce ar putea lua împăratul Wilhelm II al Germaniei în cazul unui amestec al Germaniei în răsboiul

japonezo-american. După cum e informat »Sun« împăratul Wilhelm a oferit Statelor-Unite sprijinul său la caz dacă într'adevăr ar izbucni un război între Uniunea americană și Japonia. În scrisoarea sa împăratul zice, că deși Anglia nu ar sări în ajutorul Statelor-Unite, Germania nu lasă ca »pericolul galben« să devină mare printr'o eventuală victorie a japonezilor asupra Statelor-Unite.

— **Numire.** Direcțiunea generală a navigațiunii ungare fluviale și maritime din Budapesta cu decisiul adus la 27 Iunie 1907, a înaintat pe dl Ilie Golopența din comuna Pecineasca în categoria funcționarilor de clasa 5, gradul 1.

— **Petrov** asasinul prim-ministrului bulgar — Petkov după cum se telegrafiază din Sofia — a fost osândit la moarte prin ștreang. Un complice al lui a fost osândit la pușcărie pe viață iar altul la pușcărie pe 15 ani. Sentința se ridică la valoare de drept în 24 de ore.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentății zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Programa: în 6 și 7 Iulie, Sâmbătă și Duminică. 1. Țăranul pentru prima dată în capitală (Humoristic). 2. Iubirea e invențioasă. 3. Desvoltarea fluturului (Colorat). 4. Fugirea pictorului falimentat (Humoristic). 5. Bucuriile căzniciei (Humoristic). 6. Excursia familiei Mayer (De răs). 7. Hoț neîndestulit (Foarte de răs). 8. Prima aventură de amor. 9. Pe pusta dela »Hortobágy« (După natură). 10. »Spaima roșie« (Admirabil colorat).

În programa următoare se va putea vedea în culori admirabile așa-numita »Spaima roșie«.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Însăși vieța lucrează pe pânză.

Program cu caracter exclusiv familiar.

Reprezentăția se va ține și în timp de ploaie.

Repertuar bogat. Duminica dela 3 oare după prânz până la oarele 11 noaptea. În celelalte zile se încep reprezentațiile dela oarele 8 și 9 seara.

Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul III: 20 fil.

Solicită cu părtinire on. public cu distinsă stimă Winkler Lambert, proprietar.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

— **Față frumoasă** nu putem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Medicină sigură** contra ofitei. Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul ridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multe le scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castillio fenyő szörp) de făg a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire mustăților folosește tot felul de unsori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustățelor, ce le întărește și le îndesă

este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő) inventată de Grósz Nagy Ferencz, farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise franco cu rambursă.

Dela judecătoria și tribunale.

Invățători »panslavi« osândiți. Cetim în ziarul »Slovenske Noviny« că învățătorii școlii confesionale slovace din Miava au fost osândiți la câte 15 zile temniță și 200 coroane amendă, pe motivul că elevii cu ocaziunea jubileului au împodobit clasele cu stegulețe tricolore slovace, pentru care fapt judecătoria i-a făcut răspunzători pe învățători.

AVIZ!

Comitetul cercual al despărțământului »Tășnad« al Astei invită la prima adunare cercuală ce se va ține în comuna T. Santău la 14 Iulie st. n. a. c. la 11 ore a. m. pe toți membri pe viață, ordinari și ajutători de pe teritoriul despărțământului, precum și toți iubitorii de cultură și înaintarea poporului român.

Obiectele adunării sunt:

1. Deschiderea ședinței.
2. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual pe 3 ani.
3. Acvirarea de membrii noi, și încassarea taxelor de membrii.
4. Consultarea asupra măsurilor necesare pentru prosperarea Asociațiunii prin mijloacele indicate în § ul 37 din statute.
5. Revizuirea rațiociniului comitetului central.
6. Stabilirea bugetului anual pentru trebuințele despărțământului.
7. Eventualele propuneri.
8. Prelegerea populară »Despre nobilitatea (alturea) pomilor«, ținută de dl Vasiliu Mureșan, preot în Seuca.
9. Inchiderea ședinței.

Dat în Tășnad, la 1 Iulie 1907.

Comitetul cercual al despărțământului.

Felurimi.

O statistică interesantă. Generalul francez Crémer se ocupă într'un studiu foarte interesant cu întrebarea: cari arme pricinuesc mai multă moarte de om în război? În statistica sa Crémer face un resumat asupra ultimelor mari războaie europene. Astfel în războiul din Crimeea (1854—1856) dintre 100 morți au căzut 73 loviți de glonț de pușcă, 25 de glonț de tun, iar 2 au căzut loviți de sabie sau împunși de baionete. În războiul danez dela 1864 între Prusia, Austria și Danemarca au căzut dintre 100: de glonț de pușcă 84, de tun 10, prin sabie sau baionetă 6. Și mai mulți soldați au căzut de glonț de pușcă în marea bătălie dela Königrätz (1866), adică 90 la sută, tot atunci au căzut de glonț de tun 5 procente, iar de sabie și baionete 5. În războiul franco-german dela 1870—71 au căzut: de pușcă 83 la sută, de tun 12, iar 5 de baionetă și sabie. Socotind media generală avem: 84 la sută căzuți loviți de glonț de pușcă, 12 de tun iar 4 căzuți, strâpuși de sabie și baionetă. — Rezultatele statistice făcute asupra războiului ruso-japonez sunt încă puțin cunoscute, dar e probabil, că nu se abat cu mult dela rezultatele obținute asupra războaielor amintite. Adevărat, că în acest război din ambele părți s'a servit mult de baionetă, dar cu atât mai puțin rol a avut sabia și lanca (cazacilor). După statistica generalului Crémer deci infanteria cauzează mai multă moarte de om, iar cavaleria e relativ mai nepericuloasă.

— **În contra morții.** Cetățenii din Iowa (Statele-Unite) s'au decis să nu mai moară! O hotărâre grea, foarte grea, mai ales că depinde de ei. Și pentru că să nu mai moară s'au hotărât nici să nu se mai îmbolnăvească. Iarăș greu, iar pentru a ajunge la acest scop s'au constituit într'o Ligă contra morții, boalelor și a bătrâneții...

E frumoasă ținuta Ligei care ar fi merită să numere pe toți muritorii — afară, bine înțeles, de scârbiți, amorezați, poeți — dacă aceștia n'ar privi spre ea cu un ușor zâmbet pe buze și cu o ușoară clătinare din cap.

A nu vrea să mori! dar arătați-ne pe vr'unul afară de cei enumărați care ar vrea să termine odată să mai vadă soarele, fie chiar pe căldura asta teribilă, găsiți pe vr'un bătrân care a vrut să nu mai vadă bine, să nu mai audă bine, d'abia să se târască pe pământ, aflați pe ofticosul care a absorbit de bună voie microbul lui Koch.

Totuș pare a reieși un mic adevăr din scopul acelei americănești Ligi. Napoleon a vrut să fie Cezar, Rokefeler a vrut să fie cel mai bogat om. Va să zică voința e bună la ceva.

Din nenorocire pe lume există o extrem de infimă cantitate de voință și aceea e îmbucătățită, presărată la distanțe de secole.

Increderea că nu ți-se va întâmpla cutare neplăcere, pe când dacă ești descurajat, dacă pășești cu sfială prin mijlocul vieții toate desagrămentele te urmăresc, te prind și te înăbușe.

De multe ori te miri cum ai putut trece peste o punte îngustă și șubredă. Dar asta când? După ce ai trecut-o. De te-ai fi îndoit când treceai...

A nu te îmbolnăvi, a nu îmbătrâni a nu muri! iată un ideal frumos și de neatins.

Cu toate astea patriarhul dela Iasnaia-Poliana are la bătrânețe mintea cea mai clară, cea mai senină, cea mai puternică, iar boalele fug mișelește dela primul atac ce-l dau.

Totuș și el va muri.

E ceva în țelul acelei Ligi. Scuturându-l de americanism ar rămâne învățământul și exemplul cel mai nepieritor: Voiește și vei putea.

Concert, petreceri.

Inteligența română din Valea Murășului și a Făgetului invită la petrecerea de vară care se va aranja sub patronajul Magnificului Domn Alexandru de Mocsanyi în pădurea „domeniului Mocsanyi” la Birehiș în locul numit „Dambu-Bughii” în ziua de Sf. Petru și Pavel, 29 Iunie st. v. 12 Iulie st. n. 1907. Începutul la 3 ore după amiază.

Ultime informațiuni.

Din dietă.

— Prin telefon.

Budapesta, 5 Iulie 1907.

În ședința de azi ministrul de justiție Günther a anunțat patru proiecte de legi, ș. a.: 1) *Despre cheguri de bancă* și 2) *Modificarea legii din 1881 despre execuție.*

În proiect se intenționează garantarea unui minim de existență, care să nu poată fi supus sequestrului. Minimul acesta se urcă la salare de 1000 cor. 3) *Despre unele schimbări și completări în codul și procedura penală.* 4) *Despre cesionarea proprietății asupra întreprinderilor comerciale.*

Eber Antal a cerut raportul comisiunii pentru censurarea încheerii socotelilor statului și a criticat modul cum se face contabilitatea statului. A relevat mai cu seamă că se pune în cont o avere de 1600 mil. dar nu se pune suma de 1400 milioane ce ar corespunde capitalului după care se plătesc anuitățile datoriei luată asupra sa de Ungaria din datoria ca cu Austria.

A luat cuvântul și Farkasházy Zsigmond care a atacat aspru guvernul expunându-și votul separat dat în sânul comisiunii.

Președintele a anunțat că mâne ministrul de interne Andrassy va răspunde la trei interpelări. Două a dlui Brediceanu în chestia asediului de jandarmi din Caraș și a dlui Ștefan Pop, în chestia volniciilor dela adunarea din Beiuș.

Sesiunea se va încheia probabil pe la mijlocul săptămânii viitoare.

Popularitatea ungarilor.

Contele Batthyányi Tivadar a fost interviuat de un colaborator al ziarului francez »Echo de Paris« asupra situației politice ungurești. Dușmanul nostru cel mai mare, a zis contele, este Germania, care se întinde tot mai mult spre răsărit. Nu de slavi ne temem ci de politica germanizatoare a Austriei. Pentru aceea noi nădăduim că avem simpatiiile Franței.

»Vossische Zeitung« din Berlin observă următoarele: Suntem în relații bune cu Ungaria, dar în treacăt fie zis, dle contele, d-ta greșești când vorbești de cei mai mari dușmani ai țării Dtale. Nu de germanizare să vă temeți, căci dimpotrivă starea actuală a culturii ungurești Dv. nu puteți decât să profitați din ea. Dușmanul cel mai mare al poporului Dv. este *îngâmfarea Dv. megalomană*, firea Dv. care nu vă îngăduie să trăiți liniștiți cu nimeni, asupririle mari pe cari le săvârșiți asupra altora și furia Dv. oarbă cu care vreți să vă rupeți de Austria. Aceste însușiri ale Dv. fac primejdia Ungariei. De altcum vom mai discuta, dle contele, când veți fi scăpat de criza croată. Cât pentru simpatie franceză, să vă fie de bine!

Tonul acesta, zice ironic »Bud. Hirl.« este tonul obișnuit al nemților și el i-a făcut afăț populari în toată lumea.

Ba mai este un popor care îi întrece în »popularitate« sunt iubiiții noștri stăpâni unguri.

Convocarea dietei croate.

Președintele dietei croate dr. Bogdan Medakovici a convocat ieri camera croată la o sesiune nouă care se va deschide în 12 Iulie a. c.

Los von Ungarn!

Din Viena ni-se telegrafiază că în numărul de azi al lui »Neue Freie Presse« a apărut un articol iscălit de dr. Mile Starcevic, unul din fruntașii partidului Starcevicean. El declară că lozinca lor este: »Să ne rupem de Ungaria«. (Los von Ungarn.) și că nu este putere pe fața pământului care să poată împiedeca realizarea independenței Croației.

Pernerstorfer dat judecății!

După ordinul procuraturii, poliția din capitală a început anchetă împotriva socialistilor germani din Ungaria pentru discursurile rostite la congresul acestora. Intre alții acuzați, se află și deputatul austriac Pernerstorfer.

Ancheta este îngreuiată prin faptul că discursurile nu au fost stenografiate, iar reprezentantul autorităților care era de față nu a protestat împotriva lor. Cu toate acestea procuratura are de gând să ceară parlamentului austriac extradarea lui Pernerstorfer.

Dacă știrea se adevărește, o nouă rușine ar aștepta pe cărmuitorii noștri, căci camera austriacă ar da de sigur un răspuns demn și energic la intoleranța ungurească.

O nouă »conjurație« valahă descoperită.

»Pester Lloyd« de aseară descopere o nouă conspirație a valahilor cu croații și cu slovacii împotriva Ungariei. Vaida ar fi venit, după informațiile dlui Schreib-Moritz la Viena spre a conspira cu Aurel Popovici și croații împotriva Ungariei. Ei ar voi

o alianță cu croații și cu slovacii. Alianța aceasta, chiar dacă s'ar adevăra ar fi un lucru firesc (mai ales că alianța cu slovacii este foarte veche și un lucru cunoscut de toată lumea). Firește, pentru »P. Ll.« aceasta ar fi o nouă »tradare«.

Economis.

Recolta în comitatul Aradului. Alături a apărut statistica ministrului de agricultură despre starea sămănăturilor din jumătatea a doua a lunii trecute, care ne aduce date puțin mai îmbucurătoare ca cea din jumătatea întâie a lunii, deoarece căldurile mari și furtunile împreunate cu grindină din zilele trecute au împiedecat dezvoltarea sămănăturilor ba în unele locuri chiar le-au stricat.

Cu toate acestea conform datelor statistice comitatul Aradului stă în locul întâiu în privința recoltei. Recolta generală a Ungariei s'a evaluat la:

33-12	milioane măji	metrice grâu
10-31	»	» săcară
12-81	»	» orz
11-27	»	» ovăs.

Cu privire la evaluarea recoltei, comitatele Ungariei sunt împărțite în 3 grupe.

Comitatul Aradului în privința recoltei grâului a ajuns în grupa întâie producând 6-25 măji metrice pe un jugăr; în privința recoltei secarei în grupa a doua cu o recoltă de 5-56 mm. pe jugăr, recolta orzului de 6-62 pe jugăr în grupa întâia și cu privire la cantitatea ovăsului cu o recoltă de 6-59 mm. pe jugăr stă în grupa întâia.

Tot cam astfel de bună e recolta și în comitatele Cenadului și Bichișului; în comitatul Torontal e ceva mai slabă.

Porumbul, cartofii și în parte sfecele stau bine. Legumele din grădini au nevoie de ploaie. Inul și cânepa stau bine. Meiul și tutunul iar bine. Vițele de vie în multe locuri au fost atacate de peronosporă. Poame vor fi puține în anul acesta.

Conflict economic între Ungaria și România. Guvernul unguresc, ascultând de stăruitoarele remonstranțe ale agrarilor unguri, a declarat că nu poate să acorde importul vitelor vii nici din Serbia nici din vr'o altă țară balcanică, prin urmare nici din România.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Iulie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 kg.)	10-29—10-30
Secară pe Oct. 1907	8-38—8-39
Ovăs pe Mai	7-42—7-43
Cucuruz pe Iulie 1907	5-24—5-25

PARTEA LITERARĂ.

Opera lui Vlahuță. (4)

Pe albumul Drei... Ce-ți pasă stea, ce te 'nalți în fundul zării, de cei de jos, de morți? Lasă-i în întunecul uitării. Tu vei trăi pururi departe de mine, într'altă lume, și versurile și numele meu ca mâne ți-or părea străine.

La ce dar amintirii tale
Aș mai cerși 'n deșert o rază?
La ce pe-un mort priviri de jale,
Din ochi atât de dulci să cază!

Delendum.

Haide suflète, ridică-ți leghioanele de gânduri,
Și 'mbrăcate 'n za eternă întocmeștele în rânduri
Bate-te cu tine însuși, sbuciumă-te nopți întregi,
Ca durerea ta în ritmul sfânt al versului s'o legi!

Și m'ășez să scriu, dar abia am atins condeiul și m'au apucat fiori. Par'că stau la pândă nevoiașii critici ai noștri, cari neputând să muște morfolesc arta 'n gingii. Trebuie să respecti bontonul, să-ți îmbraci versul în frac; simțimentele nu ți-le poți exprima de-a-dreptul, ci cu înconjur; plânge, urî și blestemă poți numai după regula din carte. Patima în care te sbați, trebuie s'o nesocotești, nu cumva să comiți negalanterie, supărând nervii delicați ai criticilor, poezia-i cântec dulce doară, parfum ceresc. De așa artă parfumată vă foarte mulțumesc. Nu care cumva, când vieața întregă mi-e sbuciumată, când îmi e 'n flacări, să iau refugiu la codul bunelor manieri. Lăsați-mă cu nervii voștri de cucoană mare!

Țară, țară, zgomotoasă, ca o lavră jidovească,
Ce-ai greșit, de vor toți proștii slava să ți-o nemuriască?

Iată droia celorce vreau să ia nemurirea cu asalt: stihuitorii strașnici, cari pentru o odă bagă muzele 'n fiori, cântăreții lihniți de sărbători solemne, bătrâni cu barbe albe, tineri fără musteți, ucenici și capi de școală, Donchișoți, urieși cu talpa 'n tină și cu creștetul în nori, visători de statui, toți aleargă împinși de aceeaș sete. O, ridiculă cohortă de milogi neputincioși Nu vedeți în ce mocirlă de prostii vă bălăciți?

Ce? Pentru că ați înșirat niște vorbe goale, pentru că ați scâncit la lună un amor, pe care nu l-ați simțit, pentru că ați mânăit limba, gustul și simțirea acestui neam nenorocit, credeți, că-i deajuns, ca să aspirați la neuitarea și admirarea lumii? Dar de când poate trece nerușinarea și nesimțirea drept talent, de când vinde gloria, ca femeile de stradă, oricărui neghiob, ce-i iese 'n cale?

Arta nu-i de voi. În lături stărpituri fără simțire...

O, băiguitori de fleacuri, lăutari nerușinați,

De v'ar scăpără o clipă mintea, să vă priviți bine,
Ați intră 'n pământ de scurbă, de oroare și rușine.
Dar destul. E târziu — aș vrea să dorm.

In pădure.

Cum m'adâncește-n visuri lăuntru lău feeric,
Și cât îmi pari de sfântă!

Tu mă uimești, pădure, când pe sub bolțile tale tăcute și pline de 'ntunerice îmi las pașii să mă poarte și gândul să mă fure. Mi-se strecoară sub ochi vedenii dulci, când mă adormi. Morții se 'ntorc din groapă și vremile din cale și iar mă simt copilul nebun de mult. Durerile din trecut le uit, mi-apar numai basmele cu palate de aur și cu crai. Veniți crai din poveste, să ne prindem iar tovarăși, să căutăm Cosinzene, ascunse prin palate și să biruim smei. Din fund de vremuri un glas iubit mă chiamă. Cal năprasnic și știutor de gânduri, revino, aprinde-te de dorul, ce mă arde, ia-mă și mă mai du'n sbor pe unde m'ai mai dus și altădată.

Copaci blajini — amicii copilăriei mele,
Lăsați potop de frunze aicea să mă 'ngroape,
In farmece de vise și 'n pulbere de stele,
Să dorm sub straja voastră, în veci de voi aproape,

Copaci blajini — amicii copilăriei mele!

Nu căta să pui stavilă patimei mistuitoare. Lăsați doru'n voia lui. S'a duce ea vremea dragostii și fericirile de-acum ți-or părea năluce. Anii o să se puie ca o negură între noi. Lasă-ți frumuseța pradă îmbrățișerilor calde, dă-te roabă inimii și ne om pierde prin desigurii, sub copaci pe iarbă verde. Vino, să-ți razimi fruntea pe al meu piept și să-mi luminezi noaptea gândurile mele cu al tău zimbet.

Să privim pe fața apei
Tremurișul de vâpăi;
Iară eu în ochii tăi,
Să văd cerul cât de-aproape-i.

Și sub buna mea fierbinte
Geana dulce să ți-o tremuri.
Să mai fim ca'n alte vremuri,
Iar copii fără de minte.

Melancolie. Povestii întristătoare, pe cari într'o vreme atât de mult v'am iubit, nu-mi mai vorbiți de zinele voastre. Palatele voastre, vitejii și caii, ce mânăncă jărat, toate s'au stins și pentru totdeauna. Nebunaticul copil de-atunci nici nu mai cred, că am fost eu. Glasurile voastre zadarnic

viu să mă mai cheme. Gândurile mele și-au ars aripile 'n para durerii și 'n vâlva atâtor mizerii îmi par grele ca și când ar fi de plumb. M'apucă întunerice adânc și frig de moarte, lumina mi-s'a stins, sfântă năluce, pe care atât te-adorm, te-am perdut și ce fericiti am fi fost!

Silă de ziua de azi și teamă de ziua de mâine,
Asta e tot ce mai simt. — Dulci visuri ce fu-
[răți stăpâne
Inimii mele, fugiți, lăsați-o de-apururi pustie.

Pleacă-te, suflet zdrobit, durerilor, de-aci 'nainte!
Iertare. I. Ce frumoasă ești! Câtă voluptate e în trupuți și cum ți-se aseamănă ochii tăi mari cu doi luceferi. Înțeleg de ce suspină atâtea inimi după tine. Când pășești prin baluri ca o regină, toți încremenesc în urmă-ți și te privesc lacom. Cine-i fericitul, stăpân pe-așa comoară?

II. Se începe valsul. Din mulțime se desprinde un tînăr înalt și voinic și s'apropie de tine. Tu te-ai și sculat, i-ai pus brațul pe grumaz și te duce ca în vis strănsă bine de mijloc. Îți culci capul pe umărul lui și respirarea ta de foc o simte pe obrazu-i. Pept la pept, trupurile voastre s'au aprins de acelaș dor. Lumea vă privește cât sunteți de potriviți, par'că înadins v'a făcut natura unul pentru altul, să vă iubiți.

III. Târziu, după bal, în odaia-ți de culcare stai în fața oglinzii. Hainele curg grămadă de pe tine, părul îți cade peste șolduri și înclăștându-ți brațele goale peste șolduri, rămâi așa, cu picioarele desculțe îngropate 'n blană moale. Nu gândești nimic, dar fața ți-se aprinde — și te 'mbată pofta strănerii în brațe. Ah, de-ar apărea el, ca o roabă i-te-ai supune, te-ai lăsa să te 'njosiască, să te omoare chiar în înclăștarea brațelor lui nervoase. Îți vine 'n minte balul, valsul, toate și obosită te culci. Îți arde tot trupul și sinu-ți bate. Inchizi ochii, dar somnul nu-ți vine.

Unde-s ochii arși de doru-ți, să te vadă-așa
culcată,

Cu adâncă lor privire fiorosă să te străbată?
Unde-s buzele 'nsetate răsuflarea să ți-o soarbă?
Unde-i el, stăpân pe gândul și pe patima ta oarbă?

Cineva bate încet în ușe. Cu glas silnic îi spui: intră. Un bătrân pleșuv și gârbov, slab, nervos și de stat mic apare sfiicios în prag, înaintează și s'apropie de pat. Îți ia mâna cu evlavie, ți-o sărută. Tu stai rece și mută sub ochii lui duiosi. Îți cerșește un suris, o vorbă bună, neîndrăsnind să-și mai destăinuiască dragostea-i chinuitoare. Vede bine, că e ridicul, dar nu se îndură să plece.

Suflet zbuciumat de spasmul tinereții netrăite,
Și 'ncărcat de-o frumuseță dătătoare de ispite,
Poți să caz, fără mustrare... Ale tale dulci păcate

Negreșit, că și de oameni și de sfinți îți sunt iertate.

In fericire »la nu-ți mai mistui vieața, căutând câte cumpene-s în zodii. Adună-ți gândurile acasă. Ce-ți mai pasă de celelalte. Destul că noi ne iubim și ne înțelegem. Eu mi-te vreau draguț și vesel, de-acum ești al meu să nu-mi stai pe gânduri, că am să te cert. « Și m'ai certat frumos, cuminte și-am înțeles, că ai dreptate. Cu o singură privire mi-ai stins toate gândurile triste. De azi vom sta închisi în liniștea iubirii noastre ca într'o cetate, și vom asculta cu nepăsare cum se va zbate de zidurile noastre veșnica răutate a lumii.

Dormi în pace. Dormi, iubito, în pace. N'am venit să-ți turbur somnul, n'am venit să plâng, căci la ce-am mai plânge pe ce-i adormiți în Domnul. Am venit la mormântul tău, să cuget, căci niciunde nu-mi pot desfășura gândurile în mai bun răgaz. Aicea simt, că-s mai înțelept și toate din lumea le văd lămurit și drept. E urcată țărna ce te acopere și eu tot nu pot crede, că ești dusă pe vecie. Aștept să-mi scrii, te aștept să vii; îmi e pustie lumea fără tine. Stând la groapa ta îmi vine uneori câte-o furie nebună și aș voi atunci, eu, vermele din tină, să-i cer seamă stăpânului lumii pentru loviturile-i nedrepte: de ce trimite trăsnete, 'n biserici, de ce-i apropie pe doi copii de-olaltă, îi lasă să se amorezeze, să-și facă visuri fericite și pe urmă preste unul aruncă țărână, iar preste altul jalea neagră pentru totdeauna!?

Doamne, iartă-i pe aceia, cari 'ncep să se îndoiască.

Sunt dureri prea grele adesea pentru-o inimă
omenească!

O, de-ai știi cât am iubit-o și cât sufăr, m'ai
ierța,

Că 'ntr'un timp perdui credința în Dumnezeire
rea ta!

Era frumoasă, tinără. Și cum o mistuise boala.
Parcă-o văd când își întinse mâna slabă și-mi
zise:

Ce te uiți așa la mine... M'am făcut urâtă...
știu! Incepu apoi să plângă, doară singur plânsul
fi mai era viu. Și-a dat pe urmă duhul liniștită,
ca un Mesia pe cruce, și

Am simțit atuncia, Doamne, că din sufletu-mi
se duce

Pân și drojdia credinții, ce-o purtam ființii tale.

Mi-am zis atunci:

Tot ce biblia ne cântă — decât o poveste
nu-i, toate-s închipuire, Dumnezeii ne suntem noi.
Dar când lăsați odaia și ieșiți sub bolta plină de
stele a cerului — și luna revărsă atâtea farmec,
mă 'nfiiorai deodată și mi-am zis:

— E cu puțință să fim tot dintr'o bucată!

Eu — clipa de lut, și dânsa — vecinicia de lu-
mină!

Eu urâsc și plâng, ea trece zimbătoare și senină...
Eu mă târaiu prin noroaie, ea plutește 'n cer

albastru...
Câtă depărtare, Doamne, dela vierme pân' la
astru!

Și cum lunecă printre stele, fără să le-atingă.
Cine mână oare atâtea lumi și cu atâtea pază pe
cărările senine? O, și cât de mic și de netrebnic
m'am simțit atuncia și smerit, cucernic, pocăit
am adus slavă și 'nchinare bunului stăpân al
lumii.

Dormi iubito, dormi în tihnă. N'am venit să-ți
tulbur somnul.

Am venit să-mi plec ghenunchii ș'a mea inimă
spre Domnul.

BIBLIOGRAFIE.

»Luceafărul« nrul. 12 are următorul sumar:
Oct. Goga, Străinul (poezie), G. Murnu Monumente antice din Roma, Capitolul astăzi, I. U. Soricu Târziu (poezie), I. Ciocârlan, Inimă de mamă (nuvelă), Dinu Ramură Reintors (poezie), I. Secula Dintr'o călătorie, P. Palfa Caprele popii Dări de seamă: Georgicele, trad. de Coșbuc; Dragoste cu toane de Goethe, trad. de St. O. Iosif; O sedință comunală de G. Stoica; Nuvele de E. Lowinescu; Salomea de Wilde, trad. de Z. Bârsan; Isprăvile lui Păcală. Bibliografie. Ilustrațiuni: Capitolul de astăzi, Statua lui Marc Aurel, Galul murind, Spinario.

A apărut: *Hero și Leandru*, sau *Valurile mării și ale amorului*, tragedie în 5 acte de Grillparzer, traducere în versuri de Haralamb G. Lecca, »Biblioteca pentru toți«, Nr. 270 un vol. 136 pag. prețul 30 bani. Cine nu cunoaște admirabila legendă »Hero și Leandru« mortalizată de Schiller în una din cele mai frumoase poezii ale sale și de Grillparzer în admirabila lui tragedie. Nimic mai mișcător, mai poetic ca amorul dintre preoteasa Hero și tînărul Leandru, care trece noaptea Helespontul înnot ca să-și vadă iubita și desnodământul tragic al acestei povești de dragoste. Admirabil tradusă de poetul Haralamb G. Lecca. Aparițiunea tragediei *Hero și Leandru*, este un eveniment în literatura noastră.

De vânzare la toate librăriile din țară și la editorul Bibliotecii *Leon Alcalay*. — București.

Catalogul complet al acestei Biblioteci îl trimite franco la cerere.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Cine nu se poate vindeca de ofiică

(Tuberculosă), cancer și alte boli numite incurabile și dorește a se vindeca, să se adreseze naturalistului

N. G. Dinsoreanu
în Poiana-Câmpina (România).

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 17 Iunie	ACTIV	1907. 9 Iunie	16 Iunie
102912799	73022799 Reserva metalică Aur	113209947	113041707
2078841	29890000 " Trate Aur	1565362	1562317
68967838	Argint și diverse monete	91592082	89720502
27087353	Portofoliu Român și Străin	29927255	31228097
11999876	*) Impr. contra ef. publice	11999840	11999840
14896734	" " " " in cont curent 20766497	15871054	15871054
2910324	Fonduri publice	3259121	3259121
5767518	Efectele fondului de rezervă	5876594	5877880
602733	" " " " amortisarea imob. și material	640324	640450
857993	Imobili	805540	959891
81027957	Mobilier și Mașini de Imprimerie	102621737	102885184
—	Cheltueli de Administrațiune	950000	937000
—	Deposite libere	3481982	7558597
19040228	" " & provizoriu	23446922	23283707
338150194	Compturi curniți	405275760	408825347
—	Compturi de valori	12000000	12000000
—		22971453	22971453
12000000	PASIV	3404192	3404192
21291642	Capital	261768770	264996490
3158004	Fond de rezervă	—	—
215458160	Fondul amortisării imobilelor și material	1559608	1631028
—	Bilete de Bancă în circulațiune	102621737	102885184
1294014	Profitsuri și pierderi	950500	937000
81027957	Dobânzi și beneficii diverse	—	—
—	Deposite de retras	45275760	408825347
2920417	" " " " & provizoriu		
338150194	Compturi curinți		

Seomptul 5% *) Dobânda 5%

ORFEUM

în Grădina „Micado“

începând cu 1 Iulie 1907 n.

zilnic la orele 10 seara

va da prima

societatea evrească-polonă-maghiară

(din Orpheul Wertheimer din Pesta)

Mare Concert

în care se vor prezenta zilnic comedii maghiare și polone cu program strict familiar.

Elena Tarnai cântăreață de operă magh.	Rabinowitz Hermann comic evreu-polon.
Anna Turós cântăreață maghiară.	Bodrogi Rezső humorist de salon maghiar.
Flora Klug actriță.	Klug S. tenor de operă.
Clara Desser cântăreață evreo-poloneză.	Desser J. comic evreu-polon.
Ienny Berg soubrett polon.	Berg J. humorist de joc.
Barnai J. măstru de muzică.	

Prețul locurilor: Locul I: 1 cor. Locul II: 60 bani.

In timp nefavorabil în cafenea.

Szűsz Mór, cafegiu.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provincie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy)

o prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

In legătură cu această prăvălie

cultivăm și împăierea păsărilor

și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre păstrare tot felul de blănuri, covoare și bunzi pe lângă prețurile cele mai moderate.

Solicitând părtinirea onor. public, îl asigură de serviciu prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

Se primesc spre reparare și lucruri de blănar.

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în *Lugoj, strada Bonnaz* (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie
cu obiecte de aur și argint, de juvaerice și
ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari preteziuni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin liferare

de mărfuri numai de prima clasă
prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asigurerez încrederea onorațiilor mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaerice, precum și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ciasonnicelor

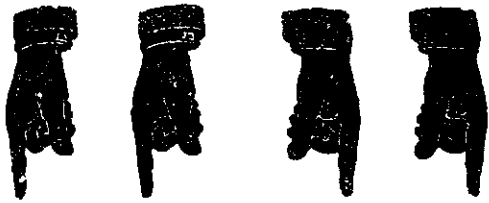
conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,

ciasonnicar și juvelier.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaș

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Gajuszpedrő.

Védjegy.

Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁGI!

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi

pomada Hajdusági,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
țelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai
3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți re-
comandă și comandă pacienților lor

Balzamal reșesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de în-
treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe
lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că au in-
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcioasă
pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrumusețarea feței sunt
stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventează un medica-
ment nestricăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestricăcioasă contra pistruiilor, jubri-
ților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugint și ori
ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbârciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurii, și astfel
nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplinește bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-
schisă nrul 8, roșie nrul 12
și roșie închis nrul 18, deci la comandă rog să vă provocați la număr.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun
de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori
blond,
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndajuns, că pă-
ră sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește pă-
rul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a
astmei.) — Iarna în-
deosebi pe vremea, când e noros mulți suferă din tusa, respirare nere-
gulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îi istonesc pe om în ur-
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi Pic-
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție «Coloniale». Prețul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răceli
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând
ginginele cu ele, du-
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA
GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.

reținerarea se face cu reîntoarcerea poște
în întreaga țara.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

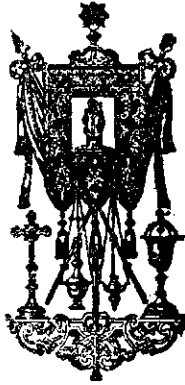
pregătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot
felul de recvizite și haine preoțești de îm-
brăcat în vreme slujbei în
biserică.

Pregătește tot felul de
icoane sfinte legate foarte fru-
mos cu aur și mătăasă. Pregă-
tește steaguri, prapore, și altele.
Icoana mormântul lui Christos
il face foarte frumos.

La cerere trimite catalog
și preț-curant gratuit.

Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce în privința calității
și a cruțării sunt in-
dispensabile pentru fiecare domn. In toată
vremea mare asortiment de modele de ră-
mășițe din celuloid albe și colorate, — și
cataloge trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Jfj. Szöke Ferencz

întreprindere de țiglarie și placă.

Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoștința on. public
și a proprietarilor de casă, că în Petöfi
Sándor-sugár-ut nr 88, am deschis

CANCELARIE:

de întreprindere de țiglarie

Toate lucrările de bransa aceasta: aco-
perirea caselor noi, reparații cu alt ma-
terial, reparațiile acoperișelor stricate, le
executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de
felul acesta pe Alföld.

Planuri, oferte și modele, la dorință se
trimit gratuit.

Cu stimă!

Jfj. Szöke Ferencz, întreprinor.

Telefon 615.

Telefon 615.

„Laboratoire Cosmetique Matild”

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-
pul de brad Cas-
tillio. Alină tusa, în-
cetează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul bolna-
valui, încetează scui-
parea de sânge. Pre-
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilulile
„Guajacolin” o
cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea
di Dr. Gera Atilla din Volo-
sánka, care din tubercu-
loasă s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
strupul Hypophosphát

s'a îngrășat de 120 Klgr.

pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari li
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbese pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
secvent li doare ca-
pul, slabilor cari doresc
că se îngrășe și în-
tărească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN”, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dlul Kun István, farmacist în Hajduszovát.
Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-
Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștită medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimel etc. Alexandru Gera,
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și rumenă să-ții delă-
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA- 1 coroană.
SAPUNUL MATILD 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de
stat) este o în-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o în-
trebuințază
după îndrumă-
rile prescise:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrise
nu formează
reclamă, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuin-
tând acest prav,
porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE” (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba fran-
ceză sau germană.

Slănină maghiară de prima calitate afumată, sărată, grosă și albă ca zăpada. Se manipulează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme. E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treerat, oleiu și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri și pânze foarte bune.

Oleiu de trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoierea terenului de toamnă.

Materie de zidire.

Sare, sare de vite în presă și formă de praf.

Teate acestea sunt spre cumpărare la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Balthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluvii, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni eu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

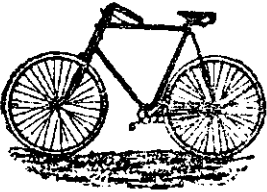
TELEFON Nr. 87.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (pale-tul) dr Goldschmiedt

Au **biciclete** cele mai bine sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email lucci și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. In atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cerc și solviri în rate.

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și elatea.

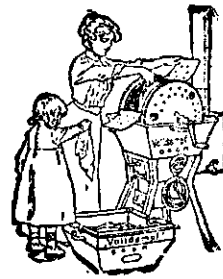
Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu

aburi (Teligöz') sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

In raport cu spălatul cu mâna, se economisesc 75% din timp, lucru, săpun, soacă apă și combustibil.

Rufele se cruță.

Aparat de spălat, fert, aburit și desinfecțant totodată. Ocupă loc mic.

Garanție: se transportă pentru încercare fără nici un obligament.

Deposit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

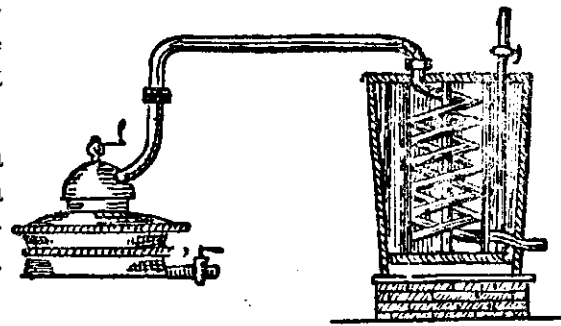
Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt **căldările**

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.

Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii în totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisfac momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Anunț.

S'a deschis

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGYEL)

PRĂVALIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	• Tot felul de lucrări tipografice • <i>și atingătoare de această branșă</i>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>după dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> „TRIBUNA“ ARAD <small>Str. Deák Ferencz nr. 20</small> </div>		
PREȚ-CURRENTURI <small>de casă și în buză</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	• Diferite tipărituri pentru bănci •	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE
<i>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</i>		

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfășurare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurățeniile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispezeze. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grâi; și a recunoscut-o, că e prietina vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, eă prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia culoarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă culoare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

Să bğăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka) care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

^{a lui}
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat
se trimite gratis și franco.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcloasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcloasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbuit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arăbie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

Dulapuri de gheață

pentru

restauratori, măce-
lari și particulari

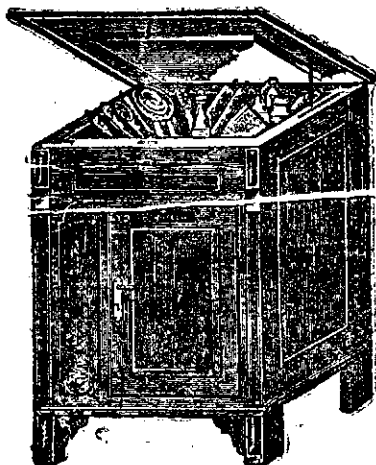
cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

Cataloguri gratuit.

Fabrica de dulapuri de
ghiață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körut 47.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din Radnai-ut 22 (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovanie în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și ecsecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Erobszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.